

KRAJOWA RADA
SPÓŁDZIELCZA

CCP

Spółdzielczość Polska

Stan Spółdzielczości w Unii Europejskiej

Ponad **130 tys.**
Spółdzielni
funkcjonuje na obszarze
Europy

Spółdzielnie
zatrudniają powyżej
4 mln
pracowników

Zrzeszają ponad
127 mln
członków

Spółdzielnie generują
roczny obrót na poziomie
990 miliardów euro

Największe Spółdzielnie Europejskie i w Polsce wg kryterium obrotu

Roczny Obrót – 57,8 mld Euro
Sprzedaż Detaliczna/Turystyka -
Niemcy

Roczny Obrót – 15,3 mld Euro
Konsumentów – Wielka
Brytania

GRUPE
CRÉDIT
AGRICOLE

Roczny Obrót – 30,2 mld Euro
Bankowość – Francja

Roczny Obrót – 20 mld Euro
Ubezpieczanie – Holandia

BayWa

Roczny Obrót – 15,2 mld Euro
Rolnictwo/Energia Odnawialna -
Niemcy

Roczny Obrót – 5,67 mld Euro
Rolnictwo – Francja

FrieslandCampina

Roczny Obrót – 11,3 mld Euro
Produkty Mleczne – Holandia

Roczny Obrót – 950 mln Euro
Produkty Mleczne – Polska

Roczny Obrót – 900 mln Euro
Produkty Mleczne – Polska

Krakowski Bank Spółdzielczy

Roczny Obrót – 600 mln Euro
Bankowość – Polska

Międzynarodowy Związek Spółdzielczy – MZS

**International
Co-operative
Alliance**

Międzynarodowy Związek Spółdzielczy – MZS

International Cooperative Alliance – ICA

- założony 1895 r. - organizacje polskie od 1904 r.
- największa na świecie organizacja pozarządowa
- zrzesza 306 organizacji spółdzielczych ze 105 krajów (5 organizacji z Polski – Krajowa Rada Spółdzielcza, Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni Spożyców „SPOŁEM”, Związek Lustracyjny Spółdzielni Pracy, Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych RP, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa)
- działa poprzez organizacje sektorowe m. in.: CICOPA – spółdzielczość pracy (polski członek ZLSP), ICAO – spółdzielczość rolnicza (KRS), CHI – spółdzielczość mieszkaniowa (ZRSM RP), ICBA – spółdzielczość bankowa) i regionalne (dla Europy, Ameryk, Afryki oraz Azji i Pacyfiku)
- poprzez pojedyncze spółdzielnie skupia ponad 1,2 mld ludzi siedziba – Europejski Dom Spółdzielczy w Brukseli (do 2012 Genewa)
- Prezydent – Ariel Guarco (Argentyna)
- www.ica.coop

Cooperatives
Europe

**International
Co-operative
Alliance**
European Region

Cooperatives Europe

- Stowarzyszenie utworzone podczas wspólnego Zgromadzenia Regionalnego dla Europy MZS i Zgromadzenia CCACE (Komitetu Koordynacyjnego Europejskich Stowarzyszeń Spółdzielczych) w Manchesterze w dn. 11 listopada 2006 r.
- Siedziba: Europejski Dom Spółdzielczy w Brukseli (od 2016 r. nowa siedziba też w Brukseli)
- Prezydent: Jean-Louis Bancel (Francja)
- W Radzie *Cooperatives Europe* od 2017 r. Mieczysław Grodzki, prezes KRS;
- Reprezentuje:
 - 84 branżowe/wielobranżowe organizacje spółdzielcze z 33 krajów całej Europy (5 z Polski – Krajowa Rada Spółdzielcza, Krajowy Związek Rewizyjny Spółdzielni Spożywców „SPOŁEM”, Związek Lustracyjny Spółdzielni Pracy, Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych RP, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa)
 - 6 europejskich organizacji sektorowych (w tym CECOP – spółdzielczość pracy, Housing Europe – spółdzielczość mieszkaniowa, COGECA – spółdzielczość rolnicza, EACB – spółdzielczość bankowa)
 - 176 tys. spółdzielni
 - 142 mln członków
 - 4,7 mln miejsc pracy
- <https://coopseurope.coop/>

Zasady Spółdzielcze

- **Dobrowolnego i otwartego członkostwa**
- **Demokratycznej kontroli członkowskiej**
- **Ekonomicznego uczestnictwa członków**
- **Autonomii i niezależności**
- **Kształcenia, szkolenia, informacji**
- **Współdziałania**
- **Troski o społeczność lokalną**

Spółdzielnie rolnicze w wybranych krajach UE

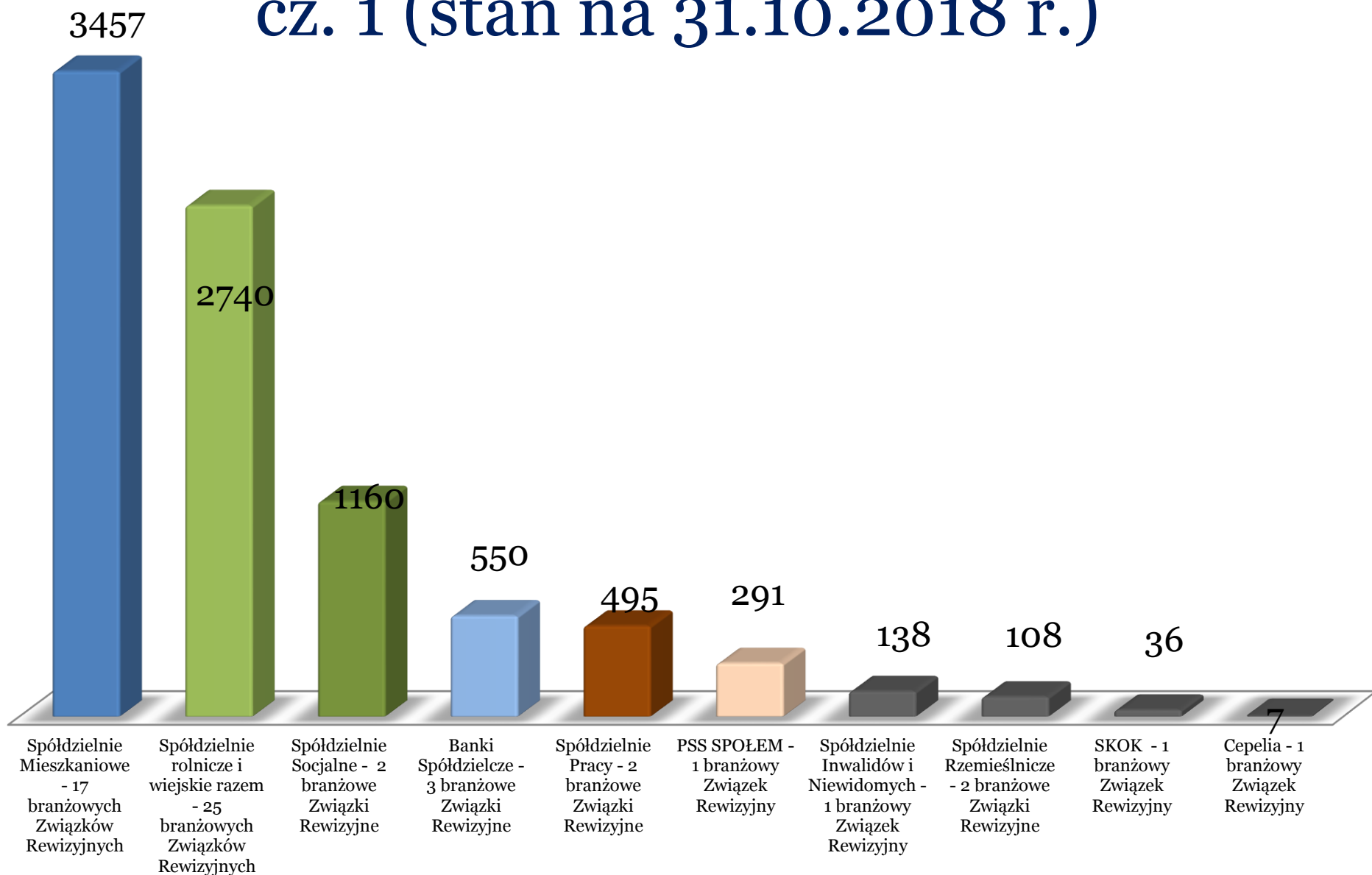
Kraj	% zrzeszonych w spółdzielniach rolników	Liczba spółdzielni	Liczba członków (tys.)	Liczba pracowników (tys.)	Łączne obroty spółdzielni (mld Euro)
Francja	80%	2 400	858	164	84
Niemcy	70%	2 400	1440	97	67
Włochy	65%	5 834	863	86	34
Holandia	98%	215	140	60	32
Hiszpania	30%	3 844	1179	99	26
Dania	100%	28	46	35	25
Irlandia	90%	75	201	99	14
Grecja	10%	550	714	18	0,7
Polska	15%	2 076* + 664 GPR	320**	70**	8**

* obejmuje Spółdz. Mlecz., RSP, SKR, SO-P, GS SCh (zajmujące się gł. handlem - sklepy, produkcją pieczywa 140 GS, masarnie 30 GS)

** podano szacunkowo

Źródło: COGECA i EUROSTAT rok 2014 dane Polska: EUROSTAT, GUS rok 2016 oraz KRS 2018

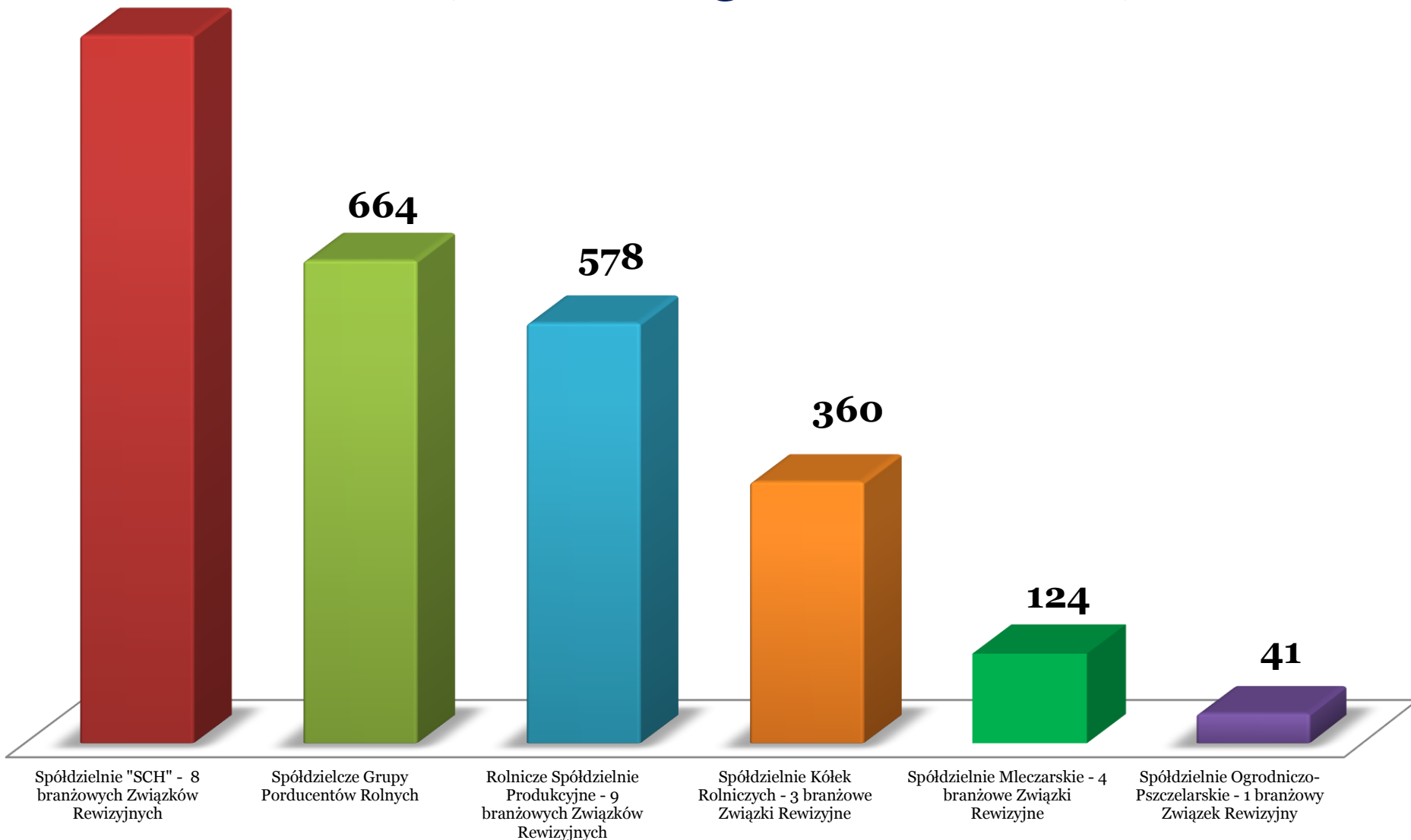
Liczba Spółdzielni w Polsce wg branż cz. 1 (stan na 31.10.2018 r.)

Liczba Spółdzielni w Polsce wg branż cz. 2 (stan na 31.10.2018 r.)

973

cz. 2 (stan na 31.10.2018 r.)

Spółdzielnie rolnicze i wiejskie w Polsce

Branża	Grudzień 2016	Październik 2018
Spółdzielnie "Samopomoc Chłopska"	1 082	973
Spółdzielcze Grupy Producentów Rolnych	520	664
Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne	651	578
Spółdzielnie Kółek Rolniczych	440	360
Spółdzielnie Mleczarskie	134	124
Spółdzielnie Ogrodniczo-Pszczelarskie	46	41
Razem	2 873	2 740

Spółdzielnie rolnicze i wiejskie w latach 1989-2018

1989	2011	2013	2014	2015	2016	2017	Marzec 2018	Październik 2018
6 470	3 034	3 060	3 002	2 991	2 873	2 879	2 814	2 740 (30% wszystkich spółdzielni w Polsce)

Rola spółdzielni rolniczych i wiejskich w Polsce

Spółdzielnie rolnicze i wiejskie zorganizowane w ramach branż spółdzielczych, pomimo znacznego spadku ich liczby oraz potencjału ekonomicznego w wyniku przemian gospodarczych po 1989 r. – odgrywają ciągle istotną rolę w życiu gospodarczym i społecznym naszego kraju.

- **Spółdzielnie mleczarskie** – mające ok. 80% udziału w skupie i przetwórstwie mleka oraz produkcji wyrobów mleczarskich w naszym kraju, stanowią kluczową branżę dla polskiej gospodarki oraz są istotnym graczem na rynku eksportu tych produktów w UE i in. krajów,
- **Rolnicze spółdzielnie produkcyjne** – są ważnym ogniwem w krajowej produkcji rolniczej – poprzez wspólne działanie głównie rodzin rolniczych w nich zrzeszonych, osiągają znaczące rezultaty produkcyjne, w tym wysoką wydajność,
- **Gminne spółdzielnie „Samopomoc Chłopska”** – mimo odejścia większości spółdzielni od obsługi rolnictwa, pełnią ważną funkcję na wsi, prowadząc sklepy handlu detalicznego, składy opału, część spółdzielni nadal zaopatruje rolników, ponad 100 prowadzi wypiek chleba, ok. 30 masarnie,
- **Spółdzielnie kółek rolniczych** – w znacznie mniejszym niż w minionych latach stopniu, ale w dalszym ciągu prowadzą usługi maszynowe dla rolnictwa, co jest istotne przy coraz większych kosztach sprzętu rolniczego, oraz rozwijają usługi dla samorządu i ludności,
- **Spółdzielnie ogrodniczo-pszczelarskie** – odgrywają znaczną rolę w środowiskach lokalnych, prowadząc głównie skup owoców i warzyw oraz sklepy handlu detalicznego,
- **Grupy producentów rolnych i organizacje producentów w formie spółdzielni** – jako nowa forma działania rolników na rynku, mimo problemów w tworzeniu większych podmiotów gospodarczych oraz z biurokracją – są formą umożliwiającą rolnikom tak potrzebne wspólne działanie na silnie zglobalizowanych rynkach rolnych.

Propozycje dla rozwoju spółdzielczości rolniczej i wiejskiej

- Opracowanie **Krajowego Programu Rozwoju Spółdzielczości Rolniczej i Wiejskiej** – zawierającego kompleksowe systemowe rozwiązania i działania umożliwiające rozwój spółdzielni rolniczych i wiejskich w Polsce – obecne rozwiązania prawne oraz w zakresie wsparcia nie zatrzymały postępującego regresu w spółdzielczości rolniczej – deklaracja wsparcia przygotowania Programu przez środowisko spółdzielcze,
- Przyjęcie rozwiązań krajów Zachodniej Europy w zakresie **różnych form wsparcia spółdzielczości rolniczej**, w tym w sferze zwolnień podatkowych – pozwalających ochronić i zwiększyć udział spółdzielni w rynkach rolnych - jako przeciwwaga postępującej globalizacji rynków i działania na nich coraz większych podmiotów gospodarczych. Wprowadzenie zwolnień podatkowych dla spółdzielni rolniczych mających status małego przedsiębiorstwa.
- Odbudowa udziału zorganizowanych gospodarczo rolników w rynku – **co jest podstawowym warunkiem ochrony dochodów rolników** na niestabilnych rynkach – ograniczenie spadku liczby rolników zrzeszonych we wspólnych podmiotach gospodarczych (spółdzielniach, grupach producentów rolnych, organizacjach producentów, zrzeszeniach, itp.),

Propozycje dla rozwoju spółdzielczości rolniczej i wiejskiej cd.

- **Utworzenie Komisji Trójstronnej (rolnicy–przetwórcy–handel)** w celu stabilizowania działań rynkowych,
- Objęcie przemysłu rolno – spożywczego oraz rolników **działaniami osłonowymi** – po obecnym wzroście cen energii elektrycznej o 50-70%,
- **Zniesienie limitów przydziału energii dla przemysłu rolno-spożywczego** – traktowanie tego sektora jako strategicznego dla działania państwa,
- Wprowadzenie do ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego **definicji rolniczej spółdzielni produkcyjnej jako wielorodzinnego gospodarstwa rolnego** oraz umożliwienie obrotu nieruchomościami rolnymi, w tym wkładami gruntowymi, wewnątrz spółdzielni – bez uzyskiwania w takim przypadku zgody Dyrektora Generalnego KOWR,
- Umożliwienie spółdzielniom i członkom spółdzielni **uczestniczenia w przetargach ograniczonych na zakup gruntów** – ustawa o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa,
- Utrzymanie dotychczasowych ograniczeń płatności bezpośrednich powyżej 150 tys. euro, **po uwzględnieniu kosztów zatrudniania i ubezpieczeń osób zatrudnionych w gospodarstwach rolnych,**

Propozycje dla rozwoju spółdzielczości rolniczej i wiejskiej cd.

- **Kontynuacja i poszerzenie dostępu spółdzielni do funduszy UE w ramach perspektywy finansowej 2021-2027** – w obecnej perspektywie znacząca ich liczba jest w praktyce wykluczona z możliwości wsparcia w ramach działań PROW (ograniczenia limitami dot. powierzchni lub wielkości ekonomicznej gospodarstwa - RSP),
- Zmiana podejścia do tworzenia i działania grup producentów rolnych – obecne **restrykcje legislacyjno – biurokratyczne** powodują w szybkim tempie likwidację tych podmiotów – kluczowe jest więc pytanie: **Czy spółdzielczość, w tym GPR będą wspierane przez Ministra Rolnictwa i agendy rządowe – jako bardzo pożądany element struktury zorganizowanego rynku?**
Czy będą również prowadzone kampanie informacyjno-szkoleniowe na szerszą skalę?
- **Umożliwienie tworzenia organizacji producentów (OP)**, zrzeszających osoby fizyczne lub prawne – będące podstawowymi podmiotami na rynkach rolnych UE – ze wsparciem przewidzianym w PROW 2014-2020 (wymaga zmiany w Ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, poprzez wpisanie uznawania OP na podstawie planu biznesowego – jak w przypadku GPR,
- Uruchomienie kampanii informacyjnej i szkoleniowej dotyczącej **nowej Ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników** – ustawa weszła w życie z dniem 2 grudnia br.

Zapraszamy do współpracy

Dom pod Orłami

siedziba Krajowej Rady Spółdzielczej

ul. Jasna 1, 00-013 Warszawa

<https://krs.org.pl/>

tel.: 22 596 45 00

e-mail: krs@krs.org.pl

Dziękuję za uwagę